Girona i els jueus

El pati del Museu d ist ria dels Jueus de Girona Foto: JOAN SABATER.

Queden ja pocs testimonis vius que recorden com el capellà des de la trona invitava els feligresos per Setmana Santa a matar jueus al call. Ho recorda en Ramon, de 96 anys, que viu a Girona, m'ho explicava la meva difunta cosina, i també el pare d'una companya de classe de la meva filla a l'institut. I ho deuen recordar més gironins que jo no conec.

El temps destinat a matar jueus era limitat; començava a les deu del matí de Dijous Sant i s'acabava a les deu del matí del Dissabte Sant. Aquest costum tan arrelat consistia a cridar i fer sorolls de burla i escarni dins les esglésies i també als carrers del call. Per fer el màxim de soroll es feien sonar cassoles, carraus, tambors, matraques i xerracs. A les esglésies, a les fosques, també es picava de peus a terra i es donaven cops als bancs. L'objecte dels crits i sorollada anava dirigit als jueus com a culpables de la mort de Jesucrist.

Ja sabem que els costums canvien amb el temps! Setmana Santa no sempre volia dir per als cristians vacances, com ara. No fa ni cent anys era temps de silenci i devoció. No es podia treballar, cantar, ballar, ni fer música, ni a les esglésies tocaven campanes. Els cinemes, teatres, tavernes i espectacles d'oci estaven tancats.

Nom s es feien processons i el soroll de matar jueus. No era nom s a Girona on existien aquests costums, que tamb estan documentats en altres ciutats i pobles de Catalunya i de la resta de l stat espanyol.

Les matraques de fusta es feien sonar en altres cultures anteriors al cristianisme per espantar els mals esperits. Els jueus les fem sonar acompanyades de crits de burla, i soroll de puntades de peu a les sinagogues un dia a l ny, per la festa de la reina Ester. En aquesta festa, tamb anomenada Purim, es llegeix la hist ria de la reina Ester, que va impedir una persecuci de jueus promoguda per Aman. I quan es llegeix el nom d man, ministre d ssuer, rei de perses i medes, sonen les matraques i els crits de burla dins la sinagoga, que aprofiten especialment els joves per passar-ho b .

Abans de la data de l dicte d xpulsi el 1492, els jueus de Girona, com els d ltres ciutats d spanya, ho podien passar malament si es trobaven pels carrers del call amb grups de cristians per Setmana Santa. El que sorpr n s que aquest costum es va seguir fent tamb despr s del 1492, quan ja no vivien jueus a Girona. Aix ens dona informaci sobre la poblaci gironina, instru da en la judeof bia, que seguia el costum de matar jueus fins i tot uns 450 anys despr s d aver fet fora tots els jueus.

No s exactament quan, ni per qu es va deixar de fer. Sospito que hi va tenir alguna cosa a veure la Segona Guerra Mundial i l mpacte de l olocaust (Shoah) sobre tota la poblaci europea. Diuen que les guerres fan canviar creences i costums.

El jovent d vui de Girona ja no sap qu s matar jueus. Tampoc hi ha capellans que per Dijous i Divendres Sant invitin a fer-ho. Per Setmana Santa ja fa anys que els gironins viatgen per tot el m n aprofitant aquests dies que tenen de vacances, o se van a la platja a descansar. L ny 2000 van inaugurar al call un museu jueu, com s avia fet en moltes ciutats europees on hi havien viscut jueus. Tots tenen la mateixa finalitat pedag gica: ensenyar com s n els jueus i qu s el judaisme per poder eliminar estigmes i prejudicis judeof bics ensenyats a la poblaci cristiana.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 31-07-2017 P ina 21

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1205603-girona-i-els-jueus.html